

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadónálhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A székelkek.

A meleg érdeklődés, mely a székelk-kongresszus tanácskozásait országsszerte kísérte, kötelességünk ké teszi, hogy a szóöözön lezajlása után arról mi is megemlékezzünk.

Azért mondjuk szóöözön, mert évtizedek óta egész árját a szonokratoknak zuditották a nagy közönség közé a székelkek megmentése érdekében. De hát miért akarják épen a székelkek megmenteni az ország pénzén és specziális rendszabályokkal? Nem szinlödünk-e mindnyáján, az egész ország, szegénységben és tudatlanságban? Egyenlően fizetjük az adót, egyenlő segítséget kérünk bajjaink orvoslására mindnyáján.

És mégis azoknak van igazuk, kik ujságban, szószéken és gyülekezetekben csekély tehetségükkel és szónoki erejökkel arra törekszenek, hogy megmentsek a székelkiséget a hazának. Megdöbbenve látjuk, hogy mily nagy tömegekben vándorol ki az ország lakossága a szélrozsza minden irányában, legkivált a székelkiség, mert csekély és zord éghajlat alatt levő földje nem termi meg nagyszámú családjának a betevő falatot.

Egy nagy actio indult meg évekkkel ezelőtt a határszéli lakosság nyomorának enyhítésére, kezdtek Ugoosában, Ungban, Beregben és Mármarosban a ruthenekkel, tehát a magyarságtól nyelvben, szokásaiban és vallásában egészen idegen népfajjal s azon kívül vagyoniilag s emberi enerzsiájokban teljesen elzüllött embrekkel; a több mint 400 ezer lelket számláló nép sulya nemzetgazdaságunkban alig nyom valamit s a magyar

állam segítségökre megy, hogy emberi méltóságuk tudatára emelje s hasznos és productiv polgárává tegye a hazának. A megkezdett actio most keletre huzodik, hol saját véreinket a székelkekkel megmenteni.

Ha azt akarjuk, hogy ez az állam, mely ezer esztendeig magyar volt egy másik ezer éven át is megtartsa magyar jellegét, nem szabad engednünk, hogy a székelkiség kivándorlás s belső összeroskadás által megsemmisüljön, vagy meg is gyengüljön. Nagyon nemes és finom gyümölcsöt lehet produkálni beoltás által is, de e proceszus gyakran kétes és mindig hosszadalmas, a nemes alanyt kell nyesnünk, karóhoz kötnünk, öntözni és tápláló földdel körülvenni. A meglevő nemes fajt a székelkelyt kell megmenteni, hisz

„Nem fajult el még az ősi székelk vér
Minden kis cseppje drága gyöngyöt ér.”

Vannak hibái, erkölcsi kinövései a székelkeknek is, de jó igazságszolgáltatással, s különösen igazságos közigazgatással, ha e munkában a papok és tanítók is egész fajszeretettel részt vesznek, ezek megszüntethetők lenyesegethetők. Megvan bennök a munka szeretete, van fizikai erejük, szívósságuk és kitartásuk. Megérdemlik a jóknak rokonszenvét s a haza hálás lesz a segítö kezekért.

A csik-Tusnádon tartott congressus kereste az eszközöket, melyek alkalmasak egy 2,758.887 kat. holdon lakó 505,119 lélek gazdasági megmentésére.

Habár az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” a kivándorlás okainak a helyszinén való beható megbeszélésére s a közvetlenebbül érdekelt meghegallgatásával leendő tárgyalására hiva

egybe e congressust, működését kiterjesztette az ezzel szoros összeköttetésben levő mind azon nagy culturális, társadalmi, nemzeti és közgazdasági ügyek tárgyalására is, melyeknek megoldása ez idő szerint leginkább kivihető. Oly tekintélyes férfiak gyűltek össze e congressuson, hogy határozataik érvényesítése elől nem térhet ki sem a társadalom, sem a nemzet kormánya.

Az östermelési szakosztály első előadója Szilassy Zoltán az Omge titkára azt fejtegette, hogy a székelk gazdasági viszonyok közt az állattenyésztés a mezőgazdaság legfontosabb része, melynek fejlesztése és terményeinek értékesítése a székelkföld jólétének új és eddig itt nem ismert forrásait képes fakasztani, mert az egész mezőgazdasági üzlet okszerűbb vitelére jótékony befolyást van hivatva gyakorolni. Barabás Béla gazdasági intéző a juhtenyésztésnek a nyomás mezőkről a havasi legelőkre való irányítását javasolja Füredi Lajos szaktanár a kender és lentermelést a fonó és szövögyárak felállítását hozza javaslatba, Gáspár Antal földbirtokos a gyümölcstermelést és értékesítést ajánlja.

Gyöngyösi Béla erdő-felügyelő fölcserélni kívánja az eddigi legelőket az erdőterületekkel, végül Andreics János bányamérnök és petrozsényi bányagazgató terjesztette elő praktikus javaslatát a bányatermékek kihasználásáról kifejti, hogy csak a szállítási díjtelek leszállítása után lehetne a külföldi szénnel konkurálni.

Nem is használhatók ki az erdélyi részek bányái, valameddig a székelk vasutak ki nem épülnek. Romániával a Szurduki szoroson át egy 12 millió kor. költségére rugó egyenesebb vasuti össze-

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Tengerparti séták.

Egy évvel előbb, hatalmas szózatot intéztem Magyarország népéhez, idézve Lord Bacon — vagy tudja kő hogy hívták — felhívását: „Tengerre Magyar”; szózatunk termő talajra hult. A tengerpart népe ez évre megkészszerződött s ha a kis Anice nem könnyörül rajtunk, mi is eldudolhattuk volna mint előttünk több százan: „Csak siess hazádba vissza...”

A nyüzsgő sokaságban ott voltak tavalyi ösméreseink egy kettő kivételével mind, még olyan is ki az előző évben végkísérletkép biezegte végig a nyarat, mert a hosszú télen nem újultak meg előbbi fájdalmi. Keresük mindenben a régi rendet, a hosszú horvát nemzeti színre festett árboecon most is ott leng saját külön nemzeti lobogójuk; de a horvát kamaszok most nem teperik földre a Doktor kisgyermekait, hogy elvegyék ezukorkára kapott pénzüket, talán azért mert most ninesenek itt; a magyar kir. postán is van most egy uri ember ki elég udvarias és tud magyarul, azonban kár volt korán örvendeni, mert alig hirdtettem orbi-et urbi az öröm hirt a fűrdövendégek közt, midőn néhány nap mulva visszatértem, már hült helyét találtam a magyarul tudó postás urnak s így csaknem bizonyos hogy a magyar nyelv örök időkre eltűnt a magyar kir. postáról, s ezzel a pontosság és figyelem is.

Ott létem alatt se lapot se levelet nekem nem kézbesítettek, egyszerűen rá ragasztották hogy „elutazott”, pénzemet is csak hosszas távirati tudakozódás után kaphattam meg.

A mult évi inzultusokkal azonban most mégis alább hagytak p. o. míg akkor nem lehetett valamelyik kiránduló hajón magyar társaságnak megjelenni annélkül, hogy a magyarokat sértő horvát dalokkal s a Veglia sziget öbleiben szerénykedő zárdák megpillantásakor zsviokkal, most nyugodtan utazhatunk, még a zárdák horvát zászlóinak lengetését sem viszonozták a mi hajonkról. mint az előző évben. E tüntetések most a Dalmát partokra huzodtak.

Alig szedte fel a „Liburnia” horgonyait Obrovác kikötőjében, Stadler püspök fanatikus alteregója, a helybeli plebános és káplánja intésére valami 8—10 nadrágos uri ember a kabátjuk alatt rejtegetett horvát zászlót előrántva „Zsviő Horvátecki” kiáltásokkal üdvözöltek, mire hajonkon is kitört a tombolás s míg a kanyarulatokban el nem tűntünk szemhatárunkból folyton így tartott.

Hogy mit nyerne Magyarország ha Dalmátiát a régi jog alapján vissza csatolná, e nemzetiségi ölekezések izlelitőül szolgálhatnak.

Az 1,678.569 lélek számot tevő horvát nemzetiség most is több bajt okoz a magyar államnak mint a többi nemzetiségek együttvéve, hát ha még hozzávesszük a dalmátiai műveletlen horvát elemet, mely fanatikus papjai befolyása alatt mindenre kapható.

Visszatérve Cirkveniczába, a sok jó barát és ösméris társaságában, elfeledjük az észlelt kellemetlenségeket, szívjuk a balzsamos levegőt mely régi — pardon — idült hörg hurutunkat pár hét alatt megszünteti, fűrdünk s észre sem vesszük mikor tűnt el farzsabánk, lábficizamunk s más tudományos nyavalyánk; étvágyunk kielégíthetetlen s álmunk oly édes, hogy még a déli

harangszó sem zavarná fel ha egy puha kéz végig nem simitna homlokunkon.

Azok kedvéért kik érdekesnek tartják ezen firkantásokat végig olvasni, kötelességünk e ma holnap világhírű tengeri fűrdő ismertetését adni.

Mióta Fiumét a magyar kormány világforgalmi pontá igyekszik tenni, a délfelé huzódó magyar tengerpartot is évről-évre inkább fölkeresi a fűrdöző és utazó világ.

A Quarnero partvidéke tagadhatatlanul megérdemli a figyelmet. Festői szépsége, szelid éghajlata, üde tengerparti levegője vetélkedik a francia és olasz Rivieraéval.

Különösen Cirkvenicza az, mely védett fekvése, örökzöld növényzete, főképp pedig sekély és homokos partjáért figyelmet érdemel sőt bir mindazon kellékekkel, melyek e helységet elsőrangú fűrdővé teszik.

Szakértő balneologusok, tekintélyes orvosok az egész Quarnaroban Cirkvenicát helyezik legelső sorba; sokkal többre becsülik mint fűrdő-helyet az osztrák tengerparton fekvő sziklás-partu és kövestalaju Abbaziánál vagy Lovránánál már csak azért is mert sekély, homokos tenger partján gyermekek is fűrdhetnek. A Cirkvenicai fűrdözést nem csak én, de mások is sokan kellemesebbnek és jobbnak találják a velencei Lidónál is.

Cirkvenica fekvése és éghajlata már évtizedek előtt magára vonta a gondolkodó természettudósok és szakértők figyelmét. Dr. Frischauf János gráci egyetemi tanár volt az első, ki véletlenül odavétődvrén elragadtatással irt már 1887-ben nem csak hirlapi cikkeket, hanem ismertető füzetben is ügyokezett a figyelmet Cirkvenicára fordítani. Egyidejűleg József főherczeg érdek-

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószér.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

köttetést sürget, hogy a magyar szén Konstáncig eljuthasson. Sürgeti a víziutak kiépítését. Javasolja hogy kéressék föl a földmívelési miniszter a székelő föld geológiai felkutatására. A közlekedési miniszter az államvasutak szénszükségletének nagyobb részét az erdélyi bányákból szerezze be. A Romániával fenálló vámtarifa visszásságaira hívassék fel a kormány figyelmé. Petrozsényben nyilvános köszönbányászati altiszti-iskola, Vajda-Hunyadon pedig vaskohászati iskola állítassék föl. A bányákban székelő munkások alkalmaztassanak, ezek közvetítésére megfelelő hivatal állíttassék. Az előadást a szakosztály élénk éljenzéssel fogadta el.

A második szakosztály határozatai kiterjedtek 1) a gyáripár, 2) kézműipar, 3) a háziipar, 4) kereskedelem és 5) a közlekedési ügyekre.

Harmadik szakosztály a birtok politikával, adó és hitel ügygyel foglalkozott.

Negyedik a közművelődési és egészségügyi szakosztályban Dr. Jancsó Benedek megszívlelni való határozatokat terjesztett elő; legfőképpen méltóbb azon indítványa, hogy vármegyénként magasabb fokú közművelődési központok alakíttassanak, melyekből kiindulva s a melyeknek körében a székelőség tudományokkal foglalkozó egyénei csoportosulva, megindító és vezetői lehetnének a műveltebb társadalom számára tartandó előadásoknak. Dr. Csernaton Gyula közművelődési egyesületek alakítását tartja szükségesnek.

E szakosztály működése szomorú bizonyossággal szolgál; mennyire kicsibe vesszük még ma is a nép alsó rétegeinek műveltségi állapotát. Egy szó sem hangzott el a falusi iskolák elmaradottságáról. Igaz, hogy alig van székelő, férfi mint nő, ki olvasni írni ne tudna, de olvasási vágyuk nem terjed túl az imádságos könyveken s a eszió és álmoskönyven. Pedig írva van: Ora, ora, sed labora.

De hát hogyan tanulhatná meg e korban szükségkép megkivánt azon ismereteket, melyek az élet nagy küzdelmében vezéreljék.

Az ásvány növény és állatismeret, a természet törvényeinek ismerete, ott lehetnek a tantervben ha ezeket az élet szükségleteihez alkalmazottan nem tanítjuk, pedig egészen bizonyos, hogy azon népé lesz a világuralom, mely a természet-tudományokban a legelőhaladottabb, a többi pe-

dig ismereteinek csekélyisége szerint fog más népek által elnyomatni azokban elveszni.

Tett-e valaki indítványt arra, hogy minden székelő faluban népkönyvtár létesíttessék, mert bizony bizony elvész a nép mely tudomány nélkül való.

A székelő népet csak a practikus ismeretek beható tanítása által lehet a szétszűlléstől megmenteni.

Tudást és munkát adjatok e népnek s a hogyan megállotta helyét a határszáron több mint ezer esztendeje, szaporasága és értelmességével nemcsak őt állója lesz a magyarságnak hanem befogja népesíteni az erdélyrészi hegyeket és völgyeket, kiköszörüli a csorbát melyet a figyelmen kívül kormányzat harminczöt éven át ejtett Erdély magyarságán.

A kivándorlási szakosztály is hozott több határozatot melyeket együttvéve sem tartunk elegendőknek és megfelelőeknek a székelő kivándorlás megakadályozására.

Nem szépszavakat hanem már tetteket is várunk a Tusnádon egybegyűlt tekintélyes és befolyásos emberektől.

TANÜGY.

Az ipar és kereskedelem szárnyain oly gyorsan haladó Zsilvölgye (hála az irányító köröknek) a realis czélok elérése mellett a művelődési intézményeket is szárnya alá vette, s a legmesszebb menő anyagi áldozatoktól sem retten vissza akkor, a midőn az emberi jólet és boldogulás előmozdításáról van szó.

Bátran, fabozás nélkül kimondhatjuk, hogy a technikai vívmányok mellett párhuzamban haladnak emberbaráti intézményeink és kulturintézeteink is a fejlődés terén.

Hála és elismerés mindezekért elsősorban a salgótarjáni bányagazgatóságnak mint a zsilvölgyben domináló elemnek és lelkes vezérének Andreics János bányagazgatónak.

Azon önzetlen gondolkodás, mely e társulatot és igazgatóját jellemzi, sehol sem domborodik ki jobban mint abban a tényben, midőn mindent elkövetnek arra nézve, hogy munkásaik boldogulásához egyetlen főtétellel se hiányozzék.

Különösen a népoktatás az, melynek magas szót feladatát átérzve oly példaszzerűen áldoz annak oltárán. Egyes telepén a kor kívánalmainak mindenben megfelelő mintaiskolákat tart fenn saját költségén. Itt azonban nem fejeződik be a társulat népbol-

dogító törekvése, hanem tovább is megy. Segítségére siet az államnak, támogatván annak népoktatási intézeteit úgy anyagilag mint erkölcsileg.

De beszéljen maga a tény:

A petrillai két áll. el. népkiskola végre sok vajdas után elszakadva a petrozsényi gondnokságtól, külön gondnokságot kapott.

Az érdekeltek a legnagyobb örömmel üdvözölték a gondnokságot, s különösen annak elnökét, a fáradhatatlan tevékenységű és e téren is szakembert, Schreiner József társ. titkárt.

Augusztus 29-én tartotta az új gondnokság első ülést Petrillán. A tagok egy kivételével mindnyájan megjelentek, s az eskü letétele után kezdetét vette a munka. Meghatározta a gondnokság a havonta tartandó ülések napját. Megválasztotta a kezelő gondnokokat és az ülések jegyzőjét, kijelölve melléjük az ellenőröket és a jegyzőkönyv hitelesítőit. Hogy az isk. vagyon tisztá képét lássa új leltár felvételét és az isk. alaprajzának a hozzá tartozó telek rajzával való elkészítését határozta el.

Tárgyalt több a megyei közigazgatási bizottságtól és kir. tanfelügyelőségtől jövő átiratot, érdemleges választ adván mindenikre.

Meghatározta az iskolai beiratások idejét és az előadás kezdetét.

Kijelölte, hogy mily arányban járuljanak a tan és a beiratási díjakhoz a bányatársulat kötelékében lévő szülők gyermekei, s mily arányban a társulat kötelékébe nem tartozó vagyonságok és a teljesen szegények.

Tárgyalta a múlt évi számadásokat és a jelen évi költségvetést. Határozott a női kézimunka tanítása fölött mind két iskolánál.

Jóleső érzéssel vette tudomásul a gondnokság minden tagja az elnök azon kijelentését, hogy a salgótarjáni bányatársulat az eddig is élvezett fűtő és világító anyagok további ingyenes utalványozása mellett egyelőre a Petrilla-Deákbanai iskola mintaszervein felszerelésére évi 600 koronát utalványoz. Megjegyezvén, hogy a midőn a deákbanai iskola a kívánalmaknak mindenben megfelelően fel lesz szerelve, az összeg a Lónyai isk. hason felszerelésére fog fordíthatni.

Igy folyt le az új gondnokság első ülése, mely délután 3 órakor vette kezdetét és tartott ötvélt 9 óráig minden egyes tag odaadó érdeklődése mellett.

Új korszak vette kezdetét a petrillai iskolák életében, mert megnyerték a salgótarjáni társ. egy anyagi mint erkölcsi támogatását és megnyerték továbbá a bányatársulat egyik legmunkásabb tagját az isk. ügyének vezetésére.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kossuth ünnep Petrozsényben.** Petrozsény nagyközség társadalma a lángoló hazaszeretet nélkül nem említhető nagy név iránti végtelen tiszteletének kife-

lődését is fölkeltette — mint szenvedélyes természet barátát és szép és kedvező fekvésű hely s tulajdonképpen neki köszönhető, hogy mamár széles nagy körben ismeretes. 1893-ban így nyilatkozott: „Ennek a Cirkvenicának szebb jövőt jósolok én, mint Abbaziának.

A Monte Magiore mögött a nap igen korán nyugovóra tér, úgy, hogy Abbazia délután 5 órakor már árnyékban van, a mi annyit jelent, hogy a fürdővendégek ebben az órában kénytelenek már szobáikba húzódni. Cirkvenicát ellenben helyzete teljesen megvédi az északi szélről s a nap késő estig világítja és melegíti. A part sekély, homokos, szeliden lejtő, minél fogva az emberevő czápa kerül, mert az csak mély vízben tartozkodhatik és érzi magát jól.”

Az úgynevezett kutya- és macska-czápak a Cirkvenica előtt elhúzódó esaternában is nagy számmal nyésznek, de ezek senkire sem ártalmasak.

Cirkvenicát magyar tudósok is fölkeresték és tanulmányozták. Dr. Czyzér Kornél miniszteri tanácsos és Dr. Preiz Kornél országsszerzte elismert tekintélyek a botanologia terén, Dr. Horváth Géza hírneves entomológus egyforma dicsérettel emlékeznek meg Cirkvenicáról és ott szerzett tapasztalataikról.

József főherczeg megfigyelése minden oldalról beigazolást nyervén itt alapította meg emberbaráti érzelmeinek élő bizonyosságul az általa régóta tervezett ka tonai gyógyházat; Klótild főherczegasszony a megfelelően átalakított Frangepán kastélyban, — mely régebb a Pálos szerzetesek tanyája volt — vagyontalan vészegény, angolkoros és görvélyes gyermekek számára menhelyet létesített és azt mélyen gyászolt felejtethetetlen fia emlékeztére „László gyermek-otthon”-nak nevezte el.

Mind a két intézmény igazi jótéteménynek és áldást hozónak bizonyul, a két birodalom szélesebb rétegeire a mennyiben a gyógyulásra szorulóknak százn bajára hoz gyógyulást vagy enyhülést. A fenséges alapítók a természet gyógyító erőiben hatalmas munkatársat találtak kegyes emberbaráti tevékenységüknek.

Ide építették a nagy és fényes palotát, mely az Andrassy-útnak is díszére válnék s ma Therápia néven ismeretes. A községtől elkülönítve a tengerparthoz lenyúló hajlás oldalán, pompás környezetben épült s igen szép látványt nyújt. Ablakaiból gyönyörű kilátás nyílik az alant morajló tengerre és a part pálmákkal, számtalan dőlészki növényekkel és díszes virág csoportokkal tarkított parkjára, távolabb pedig a kéklő tenger tulsó partján elterülő Veglia-sziget zöld hegyein nyugszik meg a tekintet. Terraszokkal, sétafolyósokkal, árkadokkal loggiákkal és verandákkal dúsán ellátott épület ez.

Az épület főhomlokzata délnek fekszik a tenger felé, igen tágas kiugróval és fedett, boltíves sétafolyósával, a mi lehetővé teszi, hogy a vendégek még az esetleges rossz időben is teljesen védett helyen sétálhassanak a szabadban. A félemlen vannak az összes társalgó helyiségek és pedig: a nagyterem, az ebédlő, olvasó-, biliárd- és társalgó termek s valamennyi összeköttetésben van a verandákkal és loggiákkal; minden helyiség villanyval van világítva, központi fűtéssel, jó szellőztetéssel ellátva. Az emeleteken az összes lakoszobák kettős ablakokkal és redőnyökkel, porcellánkályhával, kényelmes bútorzattal vannak felszerelve s a balkonokkal és verandákkal vannak összeköttetésben.

A folyósók világosak, szélesek, meleg, léghezamától teljesen mentesek. A lépcsők szélesek, kényelmesek; azonkívül víznyomású lift is működik.

Az egész berendezés olyan, hogy a fürdő vendégek az év bármely szakában — tehát télen is — az időjárás minden viszontagságaitól védve kényelmesen és gondtalanul gyógyulhassanak és üdülhessenek.

A parkot szépen elkészített jókarban és tisztán tartott gyalog utak szelők keresztül kasul minden irányban és árnyékos hely mindenütt található. Szent Helena felé a tenger parton több mint két kilométernyi séta utat építettek ez év tavaszán, mely olaj- és fenyőfa ligetek közt húzódik végig gyönyörű kilátással a tengerre és szigetekre.

E parti sétány egyik dísz a fürdőnek és igen értékes a mennyiben olyan hosszú, sík, napos és portmentes sétautat nyújt a vendégeknek, melyet más gyógyhelyeken alig találhatni. A park tövében széles, a tengerbe messzebenyúló homokzátony (plage) van oly sekély vízzel, hogy még a legkisebb gyermekek is eljászadhatnak a fővenyben és kagylókat keresgélhetnek.

A park, valamint a tengerpart villamos ivlámpákkal van világítva.

A gőzhajók kikötésére a Therápiának saját molója van. Az érkező és induló gőzösk itt is kikötnek s a Therapia omnibusza pár perc alatt felszólítja a vendégeket hol épület, edzést és jöltevő nyugalmat találhatnak.

A Therápiában való lakás és ellátás díja személyenkint, szobánként és naponként 8—20 korona között váltakozik. E díjért kap a vendég lakást, kiszolgálást, villanyvilágítást és teljes ellátást — Pensio —: Azonban május 15-től szeptember 30-ig terjedő időközben ez árak 15%-al mérsékeltek. Tanácsos azért minden időszakban a megalkuvás terére lépni, mert szokásban van a kért árakból jókora összeget engedni.

(Folyt. követ.)

jezést adandó f. hó 4-én este 6 órakor a polgári olvasókör helyiségében népes értekezletet tartott. Képviselve volt ezen az egyházak legtöbbje, valamennyi intézet és egyesület. A megalakult rendezőbizottság kitörő lelkesedéssel mondta ki, hogy Kossuth Lajos századik szülnapjának méltó megünneplését céljából a legmesszebb menő intézkedéseket fogja megtenni s mindent elkövet, hogy a nagyközönség azon minél nagyobb számban vehessen részt. Az ünnepre avatott napra a következő programot állapították meg: 18-án este kivilágítás, mely alatt a közönség a társulati zenekar játéka mellett bejárja a főutakat. A lakosság fel lesz kérve, hogy a házakra nemzeti színű zászlót tűzzön ki. 19-én délelőtt 1/9 órakor gyülekezés a polgári olvasókör helyiségeibe, innen az összegyűlték zene szóval élükön, felvonulnak azokba a templomokba, a hol ünnepi istentiszteletek tartatnak. — Az alkalmi egyházi szónoklatok meghallgatása után résztvesznek az ünneplők a Wagner szállóda nagytermében megtartandó diszkögyűlésen, a hol a hallhatatlan név alapítványilag is meglesz örökítve Petroszényi községére nézve. Innen a gyűlésezők felmennek a polgári olvasókör nagytermébe, a hol Toldalagi Samu méltatja a nagy embert mely után megkoszorúzzák az ott lévő Kossuth arcképet. 19-én este a Wagner-féle szállóházban banket és hangverseny lesz.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Szakács Ödönt, — ki a petroszényi gymnasiumnál eddig a természetrajz és földrajz tanára volt, s kiben ugy az intézet előjárására mint a szülők is egy kitünő és vasszorgalmu szakembert ismertek meg, — kinevezte a temesvári állami felső leányiskolához rendes tanárrá.

— **Tanárváltás.** A petroszényi államilag segélyezett községi gymnasium felügyelőbizottsága választás útján töltötte be az üresedésben volt rendes tanári állásokat. A mennyiségtan és ábrázoló geometriai taniszekre Lakner Gáspár, a latin és németre pedig Márner József okleveles tanárok hivattak meg. Az előbbi a Striegl József, míg az utóbbi a Váradi Mihály távozása által megürült állást tölti be.

— **Áthelyezés.** A magyar államvasutak üzemeltetősége Fischer Szilárd petroszényi főhőzvezetőt szolgálati minősége és illetményeinek változatlanul hagyása mellett, szolgálati érdekből áthelyezte a nagyszabasi máv. főhőzvezetőhöz. Áthelyezése előléptetésnek tekinthető, jól kiérdemelte; gratulálunk.

— **Még egy tanítónő.** Figyelemre méltó, hogy mily kevés előre látással intézik a felsőbb tanügyi hatóságok a petroszényi állami iskola ügyeit. Évek hosszu során át bizonyítgatja a gondnokság, hogy oly iskolához, melybe a szélrózsa minden irányából összeverődött lakosság, különösen községbenyanya munkások gyermekei járnak, káros nőtanítókat nevezni ki, nem a tanítás, hanem a fegyelmezés okából. Az apa nem regulázhatja gyermekeit mert arra nincs ideje, az anya pedig nem bír különösen a fiu gyermekekkel. Tehát az egész nevelési feladat az iskolára hárul. Már pedig a vásott, igen gyakran romlott gyermekeket, egy nő nem képes fegyelmezni; még egy férfitanítónak is sok gondot okoz. A nőtanítók legnagyobb része igen szorgalmas és kötelesség tudó lévén, tönkre teszi pár év alatt egészségét sőt életét is veszélyeztetni, uti exemple docent. És még is . . . nem volt elegendő, hogy egy férfitanító helyét nővel töltötték be; hanem a betegsége miatt enyhébb éghajlat alá elhelyezett tanítónő helyére újból nőt neveztek ki. A ki elfogulatlanul olvassa sorainkat beláthatja, hogy nem a kinevezett tanítónő személye ellen irányul felszólalásunk, sőt az ők védelmében, igaz hogy első sorban az iskola érdekében, mert nem közönyös reánk nézve, hogy egy iskola, különösen állami intézet a helyszükségleteknek megfelelő miként van gondozva. Épen most, mikor a zárda beszüntette a fiuk tanítását, az állami iskolának első sorban fiúiskolának kell lenni; onnan kerülnek ki a gymnasium tanulói s mennek iparos pályákra és a bányá üzembe. Kivált a népiskolának nem szabad megelégedni a tanítás eredményeivel, hanem tanulóit szigorú fegyelem alatt is kell tartania, erre pedig egy nő vajmi ritkán képes.

— **Rendkívüli gyűlés.** Augusztus 29-én rendkívüli közgyűlést tartott Petroszény képviselő testülete, melyen elhatározták, hogy mind a két piacztér megvásárlása tárgyában október 1-én újabb határozatot hoznak. Az eddig történeteket teljesen figyelmen kívül hagyják s mindent előlkezve újból megveszik a tereket. Utasította az előjáróságot, hogy a szükséges adatokat és okiratokat addig szerezze be. Ideje is volna már, hogy e több mint öt év óta húzódó, a község fej-

lődésére igen fontos ügy valahára kivánalmaknak megfelelőleg véglegesen elintéztessék. Ettől függ a költsön felvehetése s így a közbiztonság, községének felépítése s a megkezdett járdák kiépítése. A község irodahelyiségeinek elhelyezéséről is ekkor gondoskodott, melynek végérvényes megszavazása szintén az október 1-én tartandó közgyűlésnek van fentartva.

— **Áthelyezés.** Homieskő Gizella petroszényi állami tanítónő a német-szentmihályi, Babics József magyar gyerőmonostori állami tanítónő pedig a petroszényi áll. el. iskolához helyeztetett át.

— **Az állami iskolában** ez ideig beiratkozott 377 tanuló. A beiratások 8-adiáig tartanak, s a tanítás szeptember 9-én, kedden reggel veszi kezdetét. Minden szülő jól teszi, ha ez ideig beírattja gyermekeit, mert azon túl hely hiányában visszafognak utasítani.

— **A máv. tisztikar** második előadásáról is csak dicséretet mondhatunk —; nem tekintették azon későbbiek körülményeket a melyeket a szerepváltoztatás okozott nekik: derekasan állották meg helyüket és igazán emberfeletti munkát végeztek, noha a maguk fizikumát teljesen kimerítették csak azért, hogy az olvasókörnek könyvtár teremtessenek. Igyekezettük Isten áldása kísérte. Bevétel volt 191 kor. 60 fill. Kiadás volt 63 kor. 20 fill., jutott a könyvtárnak 128 kor. 40 fillér. Ezen nemes adományért ezúton is köszönetet mond az olvasókör elnöksége a közreműködő urleány és uraknak. — Midőn ezzel a nyilvános számadást befejeztük szó nélkül nem hagyhatunk egyet felenliteni. — Köszönetet mondani ugy az első, mint a második előadás létesítése körüli fáradozásáért egy embernek a ki fáradozott, tett, vett, alkotott az ő szokott szeretetreméltó buzgalomával, hogy aztán midőn minden sikerült szerényen félre álljon, megelőlegevén azon jutalmat, melyet azon tudat okoz az embernek, hogy másoknak örömet szerzett. Ezen ember a mi kedves máv. osztálymárnőnkünk Polgár Lajos, kit az Uristen ugy a családja mint a közügyek részére sokáig tartson meg. Felülírtak: A Lupényi h. é. vasut igazgatósága 20 kor., Marek Mór 5.20 kor. Katona S. 2.20 kor., Weisz S., Rosenthal M. 1.20—1.20 kor., Spitzer J., Weisz J. 1—1 kor., Kohn S. 80 fill. Erdélyi M., Lusztig J. 60—60 fill., Eisler F., Hauser S., Hercz Béla 20—20 fill. Összesen: 34 k. 40 fill. **Beküld.**

— **Életveszélyes ut.** A Petrilla felé vezető ut a Korhól árkan innen lévő kanyarultnál még mindig karfa nélkül inti a közlekedő közönséget, hogy előbb vagy utóbb meg kell halni; — öngyilkossági kísérlet-számba vehető annak cselekedete, a ki éjjel arra mer járni. A felelősség, egy könnyen bekövetkezhető szerencsétlenség esetén, Petroszényt terheli.

— **Lónyától Csimplig** a községi ut jókarban tartását a „Pollacek és Scheiber” czég vállalta magára.

— **Megszurkált és megkövezett rendőrök.** Előre megbeszélte tervszerint ejtettek súlyos testi sértéseket augusztus hó 28-án este 10 óra tájt Mozes Salamon és Zvara Ézaiás lupényi rendőrökön Török István, Mihályi István és Szimkálies László lupényi duhaj munkások, midőn a kötelességüket teljesítő rendőrök figyelmeztették őket, hogy ne ordítsanak az utcán. Régi haragból kifolyólag mondhatta Török István a verekedést megelőzőleg tanuk jelenlétében, bieskájára mutatva, hogy azt ma rendőr vérbe mártja. Szántásándékkal kezdtek hát a csendzavaráshoz mikor meglátták a meglest rendőröket s előre megfontolva rohanták meg, ütlegelték és szurkálták meg őket több helyen, midőn azok őket csendességre jöhíszemüleg felhívták.

— **Kápolna építésre** 1899-ben eszközölt gyűjtés eredménye 366 kor. a postatakarékpénztárban kezeletik.

— **Bíróváltás.** Folyó hó 1-én ejtette meg Lupényben a járás főszolgabírája a bíróváltást. A közbizalom egyhangulag nyilatkozott meg újra Schwemhammer István mellett. Közfelkiáltással, nagy lelkesedéssel adták át neki a jövő eziklusra is a bírói széket.

— **Lefőződött tolvaj.** A lupényi helyi érdekű vasuti vonalon eszközözendő kibővítések eseléből kiszállott nagybizottság vasuti titkárárt könnyen érthető volna Lupényben f. hó 4-én éjjel nagy anyagi veszteség. Nagyon mélyen alhatott a titkár az, hogy a Lobstein Antal parosényi kereskedő szép hírnévre vergődött kocsisa a vendéglőben lévő lakoszobájába észrevétlenül belopodhatott és magával vihette onnan az asztalon volt és irományokkal telt fényes fekete bőrtáskát. De az a körülmény, hogy a paktásba mellett fekvő aranyóra és aranylánc érintetlenül maradt az asztalon s csak az irományok tűntek el, nem vezette félre a lupényi derék őrmestert. A csalódott tolvajt egy ügyes fogással már

5-én lefűlelte; a jómadár tettét beismerte sőt a Zsily partján, a vízben levő gyökerek között, azt a helyet is megmutatta a hová az ellopott táskát, — látva, hogy réá nézve értéktelen papírok vannak benne — eldugta. Az iratok egy részét a víz elvitte, a másik részét egész délután szárították a vizpartján; a lefőződött kocsiszt pedig őrizik a hűvösben.

— **A vulkani milleniumi emlékoszlopnak** díszes vasráccsal leendő bekerítésére, illetőleg az azzal járó költségek fedeztetésére a következő lelkes honpolgárok, illetve honpolgárnők járultak hozzá szíves adományaikkal: Lotter József, 5 korona, Salamon Lipót 5 kor. Salamon Ignácz 2 kor., Reingevürtz Lipót 1 kor., Löwi Hermann 2 kor., Krausz Péterné 2 kor., Weisz Ignácz 40 fill., Krausz Ferencz 2 kor., Szilágyi Ferencz 1 kor., Dabe Károly 2 kor., Krausz Lajos 2 kor., Martin Ferencz 2 kor., Schvimmer József 50 fill., Szabo Misi 1 kor., Lincz Lika 1 kor., Stukl Berkó 2 kor., Lobstein Henrich 2 kor., Katona Sándor 3 kor., Fried Adolf 1 kor., Bazilli Mihály 1 kor., Márk Adolf 1 kor., Hellebrant Mihály 2 kor., Fazekas Mihály 2 kor., Szűcs Béla 3 kor., Gola Kálmán 2 kor., Karácsonyi Károly 5 kor., Zongor Álmos 5 kor., Kándó István 2 kor., Marosán Aurél 2 kor., Csiki János 1 kor., Marek Mór 2 kor., Kohn Samu 1 kor., Czinner Filöp 50 fill., Hermann A. 2 kor., Schäffer Mihály 2 kor., Grausam Károly 4 kor., Nemes János 1 kor., Grosz Hermína 2 kor., Szűszer Bernát 2 kor., Ruder József 60 fill., Hurdu Áron 1 kor., Berger Adolf 1 kor., Weinberger Vilmos 50 fill., Braun Albert 1 kor., Szeidenfeld Lipót 50 fill., Weisz Ignácz 2 kor., Dorudon N. 30 fill., Czihovszky Ferencz 1 kor., Pick Samu 2 kor., Kohn Lajos 60 fill., Moldován Lajos 1 kor., Rosenberg Lajos 40 fill., Wagner Gyula 1 kor., Ferkete János 2 kor., Nagy József 2 kor., Kovács Lázár 2 kor., Igna János 1 kor., Csérgit Tiivadar 1 kor., Vass Áron 1 kor., Menyhért Lajos 1 kor., Cserei Gyula 1 kor., Kohn Lázár 1 kor., Imling Mátyásné 1 kor., Mike János 3 kor., Pál Lajos 1 kor., Istvánfi Sándor 1 kor., Ács István 1 kor., Finta Kálmán 1 kor., Schwartz Mózes 1 kor., Kern Ferencz 50 fill., Schäffer Samu 2 kor., Salamon N. 40 fill., Köhning N. 40 fill., Seidenfeld Mórész 60 fill., Simon Balázs 60 fill., Grauzann József 2 kor., ifj. Dima János 1 kor., Karácsony Ferencz 1 kor., ifj. Jaschek Ferencz 1 kor., Bieheimer István 1 kor., Szemer Vilmos 50 fill., Szűszer János 1 kor., Tóth Vince 1 kor., Tarakos János 40 fill., Tatár Gergely 40 fill., Bartha János 60 fill., Székely János 40 fill., Szaboda Vince 50 fill., Schmilovics Helén 40 fill., Schuster Adolf 2 kor., Miklós Gyula 1 kor., Hazelhauer József 1 kor., Bendre Károly 1 kor., Fehér Árpád 1 kor., Péter György 1 kor., Toma Szimeon 1 kor., Stanek Félix 2 kor., Miklos Antal 40 fill., Lörcz Lajos 40 fill., Kovács Ferencz 40 fill., Hideg János 40 fill., Márton Lajos 40 fill., Udria Mária 50 fill., Fülöp Dezső 50 fill., Vein Vidor 50 fill., Váradi Vilmos 1 kor., Rifler Pál 1 kor., Todorán Miklós 1 kor., Fránz Mihály 80 fill., Gola Kálmán 2 kor., Weisz Ignácz 40 fill., Imling József 2 kor., Mrász János 4 kor., Stutner Rezső 2 kor., Dima György 40 fill., Meiszter Dávid 40 fill., Meiszter Adolf 40 fill., N. N. Lupény 3 korona. Összesen 160 kor. 50 fillér. A vasrács elkészítését Ujváry Ede petroszényi mulakatos vállalta magára, ugy azonban, hogy csak is az anyagot számítja fel; a derék iparos adományként ajánlotta fel munkadíját erre a nemes célra. A remek kerítést a rendezőség ünnepélyesen fogja azoknak, a kiket illet, átadni.

— **A szaj- és körömfás** a járás összes községeinek marha állományában szünőfélben van.

— **Bővítik a vasutat.** E hó 4-én volt a közigazgatási bejárás a lupényi helyi érdekű vasut szállítói képességének fokozása tárgyában. Az egész vonal mentén őrházakat, sorompókat, tisztá lakásokat és felvételi épület bővítéseket engedélyeztek. A Vulkáni pályaudvart kibővítik és meghosszabbítják; Lupényben pedig egész sora van tervben az építkezéseknek. Ugyanezen napon adták ki az engedélyt a petroszényi állomásnak a Zsil folyó felőli végén építendő rendező vágány elkészítésére. A bizottság elnöke volt Spányi Kálmán miniszteri tanácsos, tagjai egy csomó vasuti főmérnök s az illetékes hatóságok képviselői.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúl. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— „Kossuth Album” cím alatt az ország függetlenségi és 48-as párt Kossuth-ünnep rendező-bizottsága jóváhagyása mellett egy feletele becses dalgyűjtemény jelent meg az országos Kossuth-ünnepélyek alkalmából, énekhangra és zongorára Klöckner Ede budapesti zeneműkiadónál. Huber Sándor jeles zeneszerzőnk alig méltányolható buzgalommal gyűjtötte össze ez albumba a legszebb Kossuth- s szabadságharczi nótákat, melyek eddig hozzáférhetlenül, szétosztva s ismeretlenül léteztek csupán. Az izléses szép kiállítású, 25 művet felölelő füzet terjedelmes tartalmából elég ha ezeket soroljuk fel: 1. Dr. Pap Zoltánnak az orsz. ünneprendező-bizottság által hivatalosan elfogadott „Kossuth Himnusz”-át. 2. Kossuth Lajos bucsuja az ország határan. „Kítárom reszkető karom.” 3. Kossuth Lajos azt üzenete 4. Egressy Béni, „Szózat”. 5. Egressy Béni, „Talpra Magyar!” 6. Lányi Ernő, „Tavaszdodik, még sincs harmat, se virág.” 7. Világosi fegyverletét dala. 8. Erdődy Ernő, „Meghalt Kossuth.” 9. Jön Kossuth, jön! 10. Lányi Ernő, „Hát még mindig az a gyűlölt, „Gott erhalte” járja.” 11. Greizinger Iván, „Kossuth Lajos újra üzent Turinból.” 12. Greizinger Iván, „Nem fajult el a magyar vér.” 13. Csengery Gyula, „Turin felett ragyog az ég!” 24. Garibaldi nótá. 15. Egressy Béni, „1848-as honvédek indulója.” 16. Honvéd tüzér temetése. 17. „Kossuth Lajos levelet írt.” stb. stb. Ára e kiválóan érdekes kötetnek 3 korona nettó és Klöckner Ede zeneműkiadóhivatalából Budapest, VIII., József-körút 24. rendelhető meg. Bizvást elmondhatjuk, hogy a magyar zeneműpiacon e szép műhöz hasonló alkalmi mű még alig jelent meg valaha, s a legjobb dalainkat egybegyűjtő ezen érdekes füzetet minden dal és zenebarátnak megszerzésre melegen ajánlhatjuk annál is inkább, mert ára is feltűnően olcsóvá van szabva, nyilván azért hogy ez emlékfüzetet a legszerényebb tehetségűek is megszerezhesék. — Ugyanott jelent meg az országos függetlenségi 48-as párt Kossuth-ünnepélyt rendező-bizottsága által hivatalosan elfogadott „KOSSUTH-HIMNUSZ” Dr. Pap Zoltántól, éneke és zongorára. Ára 1 korona 20 fillér és Lányi Ernő, „Tavaszdodik, még sincs harmat, se virág” a hírneves zeneszerzőnek legszebb Kossuth-dala ének és zongorára 60 fillér, és férfi négyeskarra 2 Kossuth- dallal ugyanaz 2 korona.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

Zichy Mihály Album.

A Pesti Napló, amely eddigelé Madách Ember tragédiáját, Arany balladáit Zichy Mihály képeivel, Katona József Bánk bánját, Kisfaludy Sándor Himfy szerelmait remek albumba foglalva, és legutoljára a Költők Albumát adta olvasóinak karácsonyi ajándékkul, az idén az eddiginél is nagyobb szabású, díszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat felülmúló, de a könyvpiacra is ritkaság számba menő díszművet, a o o o o Zichy Mihály Albumot szánta olvasóinak karácsonyi ajándékkul.

Zichy Mihály képeinek válogatott, imponzans albumba foglalt gyűjteményét a Költők Albumánál nagyobb és díszesebb alakban. Zichy Mihály világhírű művészi termeléseinek legjavát **legszebb festményeit és rajzait** foglalja magában ez a díszmű **negyven** műlapon, amelyek mindegyikéhez **legkiválóbb esztétikusaink és műbiralóink** írnak szöveg-magyarázatot. A valóban remek kiviteli műlapoknak egy része **gyönyörű színnomású** lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyardíszműben.

A negyven pompás műlapot, a kísértő szöveget és **Zichy Mihály egyéniségének és változatos életpályájának** regényes rajzát, valamint Zichy rajza után **gazdag** készült

bekötési tábla foglalja gyönyörű díszes kötetbe o o o o o o o o o o o o o o

A Pesti Napló e nagyszabású díszművét az Athenaeum **eredeti kiadásában 90 korona**, a „Pesti Napló” új kvárt kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a **Pesti Napló** minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév, vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra. o o o o o o o o o o

TEMETKEZÉSI-VÁLLALAT

PETROZSÉNY

elválal mindenféle temetések, ravatalokat világítással együtt úgy helyben, mint vidéken is, és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

A „TEMETKEZÉSI VÁLLALAT” Petrozsényben raktáron tart dús választékban érc- és fakoporsókat, továbbá finom nickelkoporsókat, sarkop- hágót, mindenféle szemfedeleket, érc-, és mű- virág koszorúkat, szalagokat, viasz- és szurok- fáklyákat. **Fakoporsók 2 koronától kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 14 koronától fel- jebb, nagynak 1 öl nagyságban 70 koronától fel- jebb 400 koronáig**

a „TEMETKEZÉSI-VÁLLALAT”
Petrozsényben

elválal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, szó- val minden a temetéshez szükségeltetett kel- lékekkel.

Sürgőnyczim: Temetkezési vállalat Petrozsény.

6-20

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármilyen módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt az intézet meg- bizottja tiszteltetését teendő a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteleről.

Egy egyszerű temetéshez szükségelt kellékek, **ugymint koporsó, szemfedél, párna, lepedő 16 koronától feljebb.**

Gyermek temetéshez ugyanaz **8 koronától fölfebb.**

Vagyok mély tisztelettel:

Sárosy József.

SZOKOL MIKLÓS

KOCSIGYÁRTÓ

PETROZSÉNY.

Elválal mindennemű

uj kocsik elkészítését

valamint kocsijavításokat vagy átalakításokat.

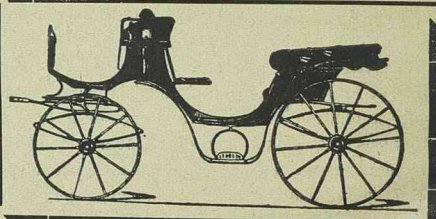

Igás kocsik és szekerek festését

és minden e szakmába vágó munkákat a legjutányosabb és legpontosabb ki- szolgálás mellett.

A Petrozsény és vidéke n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok tisztelettel
4-26 Szokol Miklós.

Uri-divat.

Van szerencsém b. tudomására hozni a Petrozsény és Vidéki igen tisztelt meg- rendelőimnek, hogy az őszi és téli idényre a szövetek a legnagyobb választékban meg- érkeztek.

Együttal felkérem hogy b. megren- deléseikkel mielőbb szerencsétlenni mál- toztassanak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pon- tosan eszközöltetnek.

Petrozsény, 1902. aug. 30.

Mannheim Farkas
férfi-szabó.

Megvételre kerestetik egy használt 3-as esetleg 4-es számú Wertheim-Kassa. Czim:

A kiadóhivatalban.

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.

Billigste Bezugsquelle guter
UHREN mit 3 jähr. schriftlicher
Garantie.

HANNS KONRAD

Uhren und Goldwaren - Exporthaus
BRÜX Nr. 331 (Böhmen).

Eigene Werkstätten für Uhren Erzeu-
gung und Feinmechanik.

Gute Nickel-Rem.-Uhr . . . fl. 3.75
Echte Silber-Rem.-Uhr . . . „ 5.25
Echte Silberkette . . . „ 1.20
Nickel-Wecker-Uhr . . . „ 1.75

Meine Firma ist mit den k. k.
Adler ausgezeichnet, besitzt gold. und
silb. Ausstellungsmedaillen und tau-
sende Anerkennungs-schreiben.

Illustr. Preis-katalog gratis und franko.

Egy varróné ajánlkozik, a ki a ruhavarrás, fehérnemű és monogra- mozáshoz is ért.

Vidékre házhoz is elmegy.
Szives megkeresést

„BERTA” (czimen)
Petrozsény, p. r.